

Podpora kultury v regionech

Tato vláda je první vládou, která naplno komunikuje s kraji i obcemi

Ministerstvo kultury přispělo v minulém roce krajům a obcím částkou 701 380 000 korun. Prostředky byly uvolněny z řady programů, zahrnujících celou paletu činností, ať již se jednalo o záchranu architektonického dědictví, regeneraci měst či podporu kulturních aktivit. S částkou o několik milionů vyšší se počítá i v letošním roce.

Ministerstvo kultury přisuzuje regionům veliký význam a dobrou a aktivní komunikaci se zástupci krajských i obecních samospráv pokládá za jeden z klíčových stavebních kamenů své práce i ministr Václav Jehlička. Není to jistě náhodou, neboť sám vzešel z komunální politiky a na počátku 90. let stál u zrodu Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

Tato vláda je první vládou, která naplno komunikuje s kraji i obcemi

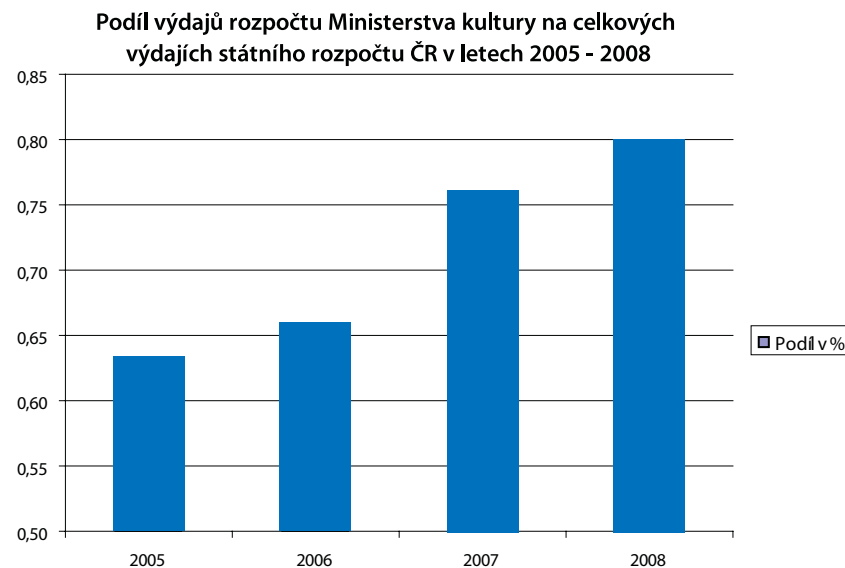
Ministerstvo kultury přestává být uzavřeným pražským ministerstvem dramatických umění, ale začíná spolupracovat s hejtmany, starosty, podnikateli i vzdělávacími institucemi. Kraje a města si význam kultury plně uvědomují, neboť ve značné míře dávají ze svých rozpočtů na kulturu více peněz než orgány státní správy. V mnoha případech jsou pak regiony schopny potřeby kultury i lépe rozpoznat. Víme, že i my se můžeme od samospráv mnohému naučit.

Zhruba 70% zahraničních turistů navštěvuje ČR kvůli kultuře a památkám. Abychom tohoto potenciálu dokázali lépe využít, musíme se na investice do **kulturní infrastruktury** dívat nikoliv jako na výdaje, ale jako na investici do budoucího rozvoje země. Tato investice přinese nová pracovní místa, zisky zaměstnavatelům i více studentů v příslušných oborech.

Vize Ministerstva kultury ve vztahu ke krajům a obcím

- Zlepšování komunikace se samosprávami
- Flexibilní nastavení finančních nástrojů
- Partnerství, nikoli nadřazenost
- Strategická spolupráce v oblasti kultury a cestovního ruchu

Ministerstvo kultury se opět stalo významnou a respektovanou státní institucí, o čemž svědčí i navýšení kapitoly rozpočtu v loňském i v letošním roce.

2005 - 5 757 145 tis. Kč

2006 - 6 357 161 tis. Kč

2007 - 7 909 779 tis. Kč

2008 - 8 844 329 tis. Kč

Památky

Ministerstvo kultury odstartovalo programové poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek v roce 1992 a do roku 1999 postupně strukturovalo svoji dotační politiku do 6 programů. Počet programů zůstal nezměněn až do letošního roku, kdy byl povýšen o dvě nové položky.

Stav našich památek i téměř 19 let po revoluci vykazuje vysoký **vnitřní dluh v přibližné výši 60 miliard korun**, a proto jeho záchrana a obnova vyžaduje koncentrovanou formu podpory. Tu nejlépe zabezpečují dotační programy Ministerstva kultury, které jsou realizovány i s další podporou krajů i obcí. Daňové úlevy jsou pak spíše motivačním nástrojem pro zabezpečení pravidelné údržby památkových objektů po dokončení akce obnovy. **V roce 2007 jsme pomáhali s opravami přibližně 1 500 památek!**

Nepříznivý trend značného propadu posledních let se podařilo rokem 2008 výrazně obrátit. Naděje obsažená v Programovém prohlášení současné vlády v podobě příslibu nastoupení cesty k postupnému dosažení magického 1 % výdajů státního rozpočtu na kulturu našla své konkrétní naplnění. Podařilo se i rozšířit škálu dotačních programů Ministerstva kultury o další dva nové tituly - Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (200 mil. Kč) a Program podpory pro památky UNESCO (18 mil. Kč). Oba nové programy mají za cíl zaplnit místa nepokrytá dostatečně či vůbec ostatními státními programy.

Výdaje MK na programové financování - schválený rozpočet na rok 2007 a 2008

Ukazatele (v tis. Kč)	SR 2007	SR 2008
Program záchrany architektonického dědictví	314 000 000	355 000 000
Havarijní program	70 000 000	95 000 000
Program restaurování movitých kulturních památek	17 330 000	21 000 000
Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón	143 000 000	144 000 000
Péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	17 330 000	25 000 000
Poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek podle § 16 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči	53 820 000	
Podpora záchranných archeologických výzkumů	4 000 000	4 340 000
Program podpory pro památky UNESCO		18 000 000
Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností		200 000 000
Celkem	619 480 000	862 340 000

Program obnovy památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Program obnovy památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností je skutečnou novinkou. Umožňuje obcím s rozšířenou působností podílet se na alokování příspěvků ze státního rozpočtu tam, kde to efektivně a účelně neumožňují jiné programy Ministerstva kultury.

Soustředí pomoc na kulturní památky, které se nacházejí mimo památkově chráněná území. Tím dává šanci značně opomíjeným drobnějším památkám ve venkovském prostoru.

Regionům se tak poprvé dostává možnost přímo dotovat památky s místním významem.

Každá obec s rozšířenou působností má přidělenou finanční kvótu, která byla stanovena na základě počtu kulturních památek a jejich stavebně technického stavu.

Zapojení obcí s rozšířenou působností si klade mimo jiné za cíl dosáhnout posílení autority těchto prvoinstančních orgánů státní památkové péče a je svým způsobem jedním z kroků dokončení procesu reformy veřejné správy na úseku památkové péče.

Program s největší dotací je **Program záchrany architektonického dědictví**, na nějž se i většinou soustředí zájem médií.

V rámci tohoto programu je pro rok **2008 uvolněna částka 350 milionů korun (v roce 2007 to bylo 314 milionů).**

V rámci Programu zachrany architektonického dědictví opravujeme například:

Kraj: Jihočeský

Zámek Hluboká nad Vltavou - Národní památkový ústav

Původně gotický hrad z pol. 13. století, z doby vlády Přemyslovců. Renesanční přestavba v 15. stol, následně barokizace zámku. V 2. pol. 19. stol., poslední přestavba v duchu tudorovské neogotiky. Několik let se provádí obnova fasád. Je historicky, architektonicky i urbanisticky významnou národní kulturní památkou. Návštěvnost v roce 2007: 284 528

Finanční podpora celkem: 23 175 000 Kč

V roce 2008: 1 000 000 Kč

Kraj: Jihomoravský

Zámek Lednice (palmový skleník) - Národní památkový ústav

Palmový skleník je unikátní umělecké a technické dílo svého druhu na evropském kontinentě. Jako součást areálu lednického zámku byl v roce 1996 zapsán na seznam UNESCO, probíhá postupná obnova. Návštěvnost v roce 2007: 301 292

Finanční podpora celkem: 43 450 000 Kč

V roce 2008: 2 000 000 Kč

Kraj: Pardubický:

Moravská Třebová, zámek – majitelem obec

Zámek v Moravské Třebové patří k nejvýznamnějším renesančním památkám ve střední Evropě. Původní hrad byl v letech 1611-1618 přestavěn do dnešní podoby. Restaurátorské práce a opravy, které trvaly deset let, byly v roce 2005 úspěšně dokončeny. V letošním roce započata obnova staticky narušeného hradebního systému zámku. Návštěvnost v roce 2007: 21 000

Finanční podpora celkem: 44 890 000 Kč

V roce 2008: 700 000 Kč

Komise ministra kultury pro nakládání s památkovým fondem v jednotlivých krajích

Až do loňského roku byla přímá komunikace mezi Ministerstvem kultury a jednotlivými kraji zcela nedostatečná, což se projevovalo mimo jiné v chybějící koordinaci obnovy a využití našeho největšího bohatství – kulturních památek.

V září loňského roku byl proto ministrem vydán pokyn ke zřízení komisí pro nakládání s památkovým fondem. Václav Jehlička je vůbec prvním ministrem, který takto přímo s kraji komunikuje. Uplatnil zde tak zkušenosti dlouholetého starosty historického města figurujícího na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Komise se již v krajích ustanovily, došlo k doplnění jejich plného obsazení. V některých krajích již zahájily pravidelnou práci a začínají řešit konkrétní problémy, např. otázku přípravy projektů pro IOP (Integrovaný operační program).

Ustanovení komisí vychází ze zkušeností krajských hejtmanů a radních pro oblast kultury, zástupců neziskového sektoru, místních podnikatelů a památkářů. Bylo reflexí skutečné potřeby regionů.

Poslání komise

- přispět k zapojení zpřístupněných památkových objektů ve správě územních odborných pracovišť Národního památkového ústavu („ÚOP NPÚ“) do cestovního ruchu v kraji, a to zejména prostřednictvím sladění koncepcí cestovního ruchu kraje či obcí s koncepcemi památkových objektů NPÚ, dále prostřednictvím tvorby společných produktů cestovního ruchu, koordinací propagačních, prezentačních a publikačních aktivit atd.
- sledovat služby poskytované ÚOP NPÚ vlastníkům kulturních památek v kraji a přispívat k vytváření jednoduchého a pružného systému výměny informací, přispívat k lepší spolupráci ÚOP NPÚ s krajem, obcemi, neziskovým sektorem v kraji, podnikatelskou sférou a vzdělávacími institucemi

Komise má minimálně 9 členů. Počet členů je vždy lichý. V Komisi jsou, jako stálí členové, zastoupeni:

- ředitel/ka příslušného ÚOP NPÚ
- radní pro kulturu a památkovou péči kraje
- radní pro cestovní ruch kraje
- zástupce Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska
- starostové obcí, na jejichž katastrálním území leží veřejnosti přístupný památkový objekt - max. 3 zástupci
- zástupce významného subjektu působícího v kraji z oblasti cestovního ruchu (na základě doporučení kraje)
- zástupce církve delegovaný příslušným biskupstvím
- vedoucí zaměstnanec krajského úřadu odpovědný za památkovou péči

Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví

Ještě počátkem 90. let minulého století bylo zabezpečení ochrany movitého kulturního dědictví v České republice prakticky nulové, přitom toto bohatství představovalo kolem **60 milionů kulturních statků**, uchovávaných ve více než 1000 objektech muzeí, galerií, hradů, zámků, kostelů a klášterů. Proto byl vytvořen a vládou České republiky přijat „**Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví**“ – ISO.

V rámci programu ISO podpořilo Ministerstvo kultury **v roce 2007** sbírkotvorné instituce ve správě krajů a obcí finančními dotacemi v celkové výši **8 709 000 Kč**. **Pro rok 2008** se počítá s částkou **10 100 000,- Kč**. Letošní rok však ještě není uzavřen, očekáváme další žádosti o dotace až do září.

Pro letošní rok je v programu ISO celkem 77 593 000,- Kč

V krajích se promítají i prostředky vynaložené z této celkové částky. Příkladem je nově budovaný systém zabezpečení Národního hřbitova v Terezíně (1 800 000 Kč) či nákup předmětů z Lichtenštejnské sbírky. Na aukci v Amsterdamu 1. 4. 2008 byla zakoupena řada předmětů, mimo jiné, 3 tapiserie, a 16 obrazů pro doplnění mobiliárních fondů státních zámků Valtice, Lednice a Šternberk. Ministerstvem byla poskytnuta částka převyšující 11 000 000 korun.

Co přináší ISO?

- Z programu ISO byly zabezpečovacími systémy vybaveny stovky objektů ve všech krajích ČR
- byly zdokumentovány desetitisíce předmětů kulturní hodnoty v církevních objektech, muzejních a galerijních sbírkách a v památkových objektech
- byly vybaveny desítky depozitářů a laboratoří v řadě muzeí a galerií
- byly zrestaurovány, konzervovány a preparovány stovky cenných předmětů ze sbírek muzeí a galerií
- pro státní sbírky, mobiliáře památkových objektů a pro knihovny byly zakoupeny stovky předmětů kulturní hodnoty (jen pro Národní galerii v Praze byla zakoupena umělecká díla v hodnotě vyšší než 150 milionů korun, ale cenné předměty jsou vykupovány i pro regionální muzea a galerie, památkové objekty a knihovny)

Ministerstvo kultury a obecně prospěšné společnosti

V květnu 2008 předložilo Ministerstvo kultury vládě materiál „**Collegium Bohemicum, o.p.s. a péče o kulturní dědictví Němců v českých zemích,**“ na jehož základě vyslovila vláda souhlas s účastí státu v této obecně prospěšné společnosti jako jednoho ze zakladatelů.

Collegium Bohemicum vzniklo jako specializovaná, nezisková a veřejně prospěšná společnost v rámci procesu transformace Muzea města Ústí nad Labem v otevřenou moderní instituci, zaměřenou na kulturní dědictví spoluvytvářené v českých zemích německy mluvícím obyvatelstvem.

V budoucnu by měla obsáhnout muzejní expozici, archiv, knihovnu, vědecké a vzdělávací pracoviště a má být místem poznávání, setkávání a dialogu zájemců z řad odborné i laické veřejnosti z ČR, Německa, Rakouska a dalších zemí.

V současné době Collegium Bohemicum, o.p.s. rozvíjí své aktivity v oblasti kulturních a kulturně-vzdělávacích akcí a vytváří programy podpory specializovaného vědeckého bádání. Je přínosem nejen v regionálním, ale i střeoevropském měřítku.

Zakladateli společnosti jsou Statutární město Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Společnost pro dějiny Němců v Čechách, Ústí nad Labem. Společnost vznikla 16. 12. 2006.

Obdobnou formu má i **Pražské jaro, o.p.s.**, jehož je stát jediným zakladatelem. Ministerstvo kultury je každoročně nejvýznamnějším podporovatelem festivalu (15 000 000 Kč). Dotace ze státního rozpočtu je účelově vázaná na vystoupení českých těles a umělců, dále na vystoupení zahraničních hudebních těles a umělců na základě platnosti Prováděcích protokolů ke Kulturním dohodám a na průběh Mezinárodní interpretační soutěže Pražského jara (v roce 2008 v oborech hoboj a klarinet).

„Živé umění“

Ministerstvo kultury nezapomíná ani na **živé umění**. Svědčí o tom i podpora významných hudebních, divadelních a filmových festivalů. Na filmové festivaly přispívá Ministerstvo kultury **v letošním roce 69 000 000 korun, na divadelní akce 16 400 000 a na hudební festivaly více než 25 000 000 korun.**

Přehled dotací MK - významným filmovým festivalům	2005 dotace MK v tis. Kč	2006 dotace MK v tis. Kč	2007 dotace MK v tis. Kč	2008 dotace MK v tis. Kč
Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež Zlín	17 000	17 000	15 000	16 000
Festival animovaného filmu Třeboň	2 000	10 000	9 000	10 000
Febiofest	3 000	3 000	4 000	4 000
Mezinárodní festival česko-německo-židovské kultury Devět bran	0	0	2 000	2 000
Festival dokumentárních filmů Jihlava	2 000	3 000	3 000	3 000
Filmový festival Plzeň	0	2 000	2 000	
Letní filmová škola Uherské Hradiště	1 000	1 000	2 000	2 000
Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary	30 000	25 000	30 000	25 000
Mezinárodní festival leteckých filmů	0			
CILE T přehlídka studenských filmů	0			
Festival jeden svět (Člověk v tísni)	500	3 900	3 000	4 000
Finále Plzeň		0	1 800	3 000

Přehled dotací MK - významným hudebním festivalům

	2005 dotace MK v tis. Kč	2006 dotace MK v tis. Kč	2007 dotace MK v tis. Kč	2008 dotace MK v tis. Kč
MHF Brno - Moravský podzim	300	700	700	700
MHF Pražské jaro	15 000	15 000	15 000	15 000
MOF Smetanova Litomyšl	1 000	1 000	2000	2 375
Colours of Ostrava	100	500	500	550
MHF BLUES ALIVE	270	350	526	510
Mezinárodní hudební festival - Alternativa	300	350	524	550
Mezinárodní hudební festival Český Krumlov	0	3 000	5 000	3 000
MHF 13 měst Concentus Moraviae	300	500	760	700
Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj	300	/dotace vrácena/300	0	1 000
Mezinár.hudební festival Struny podzimu	250	600	1 075	700

Přehled dotací MK - významným divadelním a tanečním festivalům

	2005 dotace MK v tis. Kč	2006 dotace MK v tis. Kč	2007 dotace MK v tis. Kč	2008 dotace MK v tis. Kč
Divadelní festival Plzeň	1 880	3 000	3 000	3 500
Divadlo evropských regionů Hradec Králové	1 600	2 652	2 500	3 000
Festival hudebního divadla OPERA	662		1 200	
Festival Mateřinka	250		400	
Foibos (přehlídka České divadlo	385	400	400	500
Skupova Plzeň		500		500
Pražský divadelní festival německého jazyka		1 000	3 000	3 500
Mezinárodní festival Čtyři a čtyři dny v pohybu	500	700	1 400	1 400
Mezinárodní festival soudobé taneční tvorby a pohybového divadla-Tanec Praha	1 200	2 000	3000	3 500
Letní Letná	100	200	200	500